

A KERETTANTERVÉRŐL FOLYTATOTT SZAKMAI MEGBESZÉLÉS A MAGYAR PEDAGÓGUSOKKAL

A nemzetiségi alapiskolák eddig érvényes kerettantervével kapcsolatos bírálatok, igények, követelések érvényesítésének a lehetőségeiről tárgyaltak 2016. augusztus 5-én az Oktatásiügyi Minisztériumban a magyar pedagógusok, a szakintézetek és a szakmai szövetségek, társulások képviselői. A munkaértekezleten jelenlévő szakemberek megvitatták a 2015. szeptember 1-je óta érvényes kerettantervhez beérkezett javító szándékú konkrét javaslatokat, és megfontolt szakmai tanácskozás után a Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetsége által kidolgozott – a pedagógustársadalom javaslatait figyelembe vevő – tervezetet fogadták el, némi módosításokkal. „A szakmai megbeszélés legfontosabb célja az volt, hogy megoldást találjunk a magyar nyelv és irodalom heti tanítási óráinak megemelésére a magyar tanítási nyelvű alapiskola alsó tagozatán az adott évfolyam heti

összóraszámának a megemelése nélkül.” – jegyezte meg Prékop Mária, a minisztérium Nemzetiségi Főosztályának igazgatója. Mint ismeretes, ez a téma is a 2016. június 15-én, a minisztérium regionális oktatásiügyi szekciója keretében létrehozott és jelenleg is a személyi szakemberátlomány feltöltésének időszakában élő főosztály legfontosabb feladatai közé tartozik. A kerettanterv módosításával kapcsolatos végső egyeztetés és a jóváhagyás Peter Krajňák, oktatásiügyi államtitkár és Ludovít Hajduk, az Állami Pedagógia Intézet igazgatójával való tárgyalásán történik. A módosított kerettanterv 2016. szeptember 1-jével lép hatályba. Az augusztus ötödikei szakmai megbeszélés résztvevői a tanácskozást azal zárták, hogy mindkét fél fontosnak tartja a további együttműködést a nemzetiségi iskolák munkája hatékonyságának folyamatos emelése érdekében.

„ISMERD MEG A MÚLTADAT ÉS NE FELEDD...” – AZ EGÉSZSÉGHÁROSULT, A TESTI FOGYATÉKOS ÉS HÁTRÁNYOS HELYZETŰ EMBEREK SZEMBESEJTÉSE A MÚLTAL

A náci Németország által a 2. világháborúban létesített haláltáborok első áldozatait általában a gyermekek, a 60 évtől idősebbek, az egészségkárosultak és testi fogyatékosok voltak. Számukat a történészek 250 000-re becsülik, vagyis megközelítőleg annyi egészségkárosult pusztult el a háború alatt a nácik gázkamráiban, amennyi napjaink Szlovákiájában él. Ez a tény inspirálta a volt oknyomozó újságírónt, Monika Ščevovichovát – aki súlyos autóbalesete után tolokocsiba kényszerült – az „*Ismerd meg a múltadat és ne feledd...*” projekt megalkotására.

A fiatal egészségkárosultak, hátrányos helyzetűek, testi fogyatékosak 2018. augusztus 25-én és 26-án látogatják meg a 2. világháború legborzalmasabb helyeit – mindenek előtt

az Auschwitz-Birkenau-i volt haláltábor múzeumát – ahol, szembesülnek azzal a ténnyel, hogy a hozzájuk hasonló gyermekek, felnőttek az őket szállító marhavagonokból szinte közvetlenül a gázkamrákba kerültek. Megismerik tehát a könyörtelen történelmi helyeket, láthatják, fizikailag is megérinthetik a tárgyi emlékeket. Ez a rendkívüli projekt nemcsak az érintettek, hanem Szlovákia több ismert személyiségének a figyelmét is felkeltette. A tervezett akciók fölött Peter Plavčan oktatásiügyi miniszter, valamint a pozsonyi székhelyű Lengyel Intézet és Ivan Škorupa, Szlovákia krakkói főkonzulja vállaltak védnökséget. A projekt társszervezője a felnőttek továbbképzését szervező és koordináló intézet – Národný ústav celoživotného vzdelávania.

AZ ALAPISKOLA KERETTANTERVÉNEK MÓDOSÍTÁSA FOKOZZA A NEMZETISÉGI ISKOLÁKBAN AZ ANYANYELV TANÍTÁSÁNAK A HATÉKONYSÁGÁT

A nemzeti kisebbségek anyanyelve tanításában a heti órák számának ötről nyolcra emelése az alapiskola első évfolyamában, valamint heti egy szabadon felhasználható tanítási óra beiktatása a negyedik évfolyamban – talán ezek a legfontosabb változások a nemzetiségi iskolák alsó tagozatán 2016. szeptember 1-jétől érvényes módosított kerettantervben. Ezeket a módosításokat az oktatásiügyi tárca 2016. augusztus 25-én hagyta jóvá. A változás lényegében azt eredményezte, hogy a gyakorlatban az érintett nemzetiségi alapiskolák az új tanévben két kerettanterv közül választhatnak... Vagy a 2015. szeptember 1-jén jóváhagyott eredeti, vagy a 2016. szeptember 1-jétől érvényes módosított kerettanterv szerint szervezik az oktatást az alsó tagozaton. Az itt említett módosítás a szükséges kiegészítésekkel együtt megtekinthető az Állami Pedagógia Intézet honlapján.

AZ ÁLLAMI PEDAGÓGIAI INTÉZET SIKERES PÁLYÁZATA AZ ERAZMUS+ TOVÁBBKÉPZÉSI PROGRAMBAN

Az Állami Pedagógiai Intézet sikeresen pályázott az Európai Bizottság ERASMUS+, *A roma nyelv didaktikájának innovációja a hátrányos helyzetben lévő diákok inkluzív képzésében* megnevezésű nemzetközi programjában. Az Intézet ebben a munkában szorosan együtt fog működni a prágai Károly Egyetem Bölcsészka Romisztikai Szemináriumával, valamint a norvég Lillehammerben működő Nansen Center for Peace and Dialogue nemzetközi civil szervezettel. A projekt célja hatékonyan segíteni és fokozni a roma közösségekben élő alap- és középiskolás diákok oktatásának és nevelésének a hatékonyságát, és e munkában alkalmazni az inkluzív képzés terén szerzett legújabb csehországi és norvégiai ismereteket

és tapasztalatokat. A program első részében a Romák Európai Fórumának, a vándor életmódot folytató romák és az Európa Tanács képviselői által kidolgozott A roma nyelv oktatási programja keretervének az innoválása történik, majd e program alkalmazása következik a szlovákiai oktatási rendszer sajátos feltételeire. A folytatás, vagyis a program második része – amely 36 hónapig tart – a romák innovatív oktatására-művelődésére irányul, melynek során a lehető legnagyobb mértékben szem előtt tartják a romák nyelvi és kulturális sajátosságait. További információk a http://www.erasmusplus.sk/index.php?sw=41&submenu=61&vv_rok=2016&vv_typ=KA202 oldalon.

AZ OKTATÁSÜGY JELENLEGI HELYZETÉRŐL ÉS JÖVŐJÉRŐL – KÖZÖSEN A SZLOVÁKIAI FALVAK ÉS VÁROSOK TÁRSULÁSÁVAL

Petíció, több mint 78 000 aláírás, az eredeti és átvitt hatáskörök kérdése, az iskolaügy jelenlegi helyzete – ezek voltak a Szlovákiai Falvak és Városok Társulása vezetői és Peter Plavčan oktatásügyi miniszter tanácskozásának a legfőbb pontjai. Ahogy a miniszter még június végén megígérte az Oktatásügyi és Tudományos Dolgozók Szakszervezete vezetőinek, 2016. július 20-án megtárgyalta a városok és falvak társulásának vezetésével a szakszervezet petícióját, melynek központi témája a regionális közoktatás irányításának és finanszírozásának összehangolása, egységesítése volt. Egy nappal később ugyanerről a témáról a megyék vezetőivel tárgyal a miniszter. A petíciós bizottság – több, mint 78 000 aláírással támogatva – az alábbi követelményeket juttatta el az oktatásügyi minisztériumba:

Az ország összes iskolájának és a speciális iskolai intézményének az irányítása és finanszírozása a Belügy-minisztérium hatásköréből kerüljön vissza az Oktatásügyi Minisztérium hatáskörébe.

Az óvodák, művészeti alapiskolák, nyelviskolák és további iskolai intézmények esetében, amelyek jelenleg a községek és magasabb közigazgatási egységek hatáskörébe tartoznak, a jelenlegi gyakorlat megváltoztatásával az eredeti hatáskörök anyagi biztosítása helyett az Oktatásügyi Minisztérium az átvitt hatásköröket finanszírozza.

Az átadott petíció 4891 petíciós ívét 78 030 állampolgár írta alá. Michal Sýkora, a falvak és városok társulásának az elnöke leszögezte, hogy a petíció első pontjával egyetért, a másoddikkal azonban nem. A legtöbb város és falu vezetésének ugyanis eltérő a

véleménye a felsorolt intézményekre vonatkozó hatáskörök átruházásáról az Oktatásügyi Minisztériumra.

A tárgyalás további témájaként az oktatás és nevelés fejlesztésére vonatkozó nemzeti program előkészületeit vitatták meg. E program célja lényegében a következő tíz évben elfogadásra ajánlott intézkedések kimunkálása. Peter Plavčan miniszter megegyezett tárgyalópartnereivel, hogy a Szlovákiai Falvak és Városok Társulása záros, rövid határidőn belül fölterjeszti a minisztériumba azt az elemzést, amely az oktatásügyi problémáira mutat rá – természetesen a falvak és városok társulásának szemszögéből nézve. A tárgyalófelek abban is megegyeztek, hogy szeptember elején folytatják a tárgyalást a közös és mindkét fél számára fontos témákról.

AZ OLVASOTTSÁG, AZ ÉRTŐ OLVASÁS ÉVÉBEN A GONDOLKODÁS MELLETT A TEST MOZGÁSÁRÓL IS SZÓ LESZ

A 2016/2017-es tanév az értő olvasás, az olvasottság, az olvasási kultúra éve lesz. Az év jelszava: „A gondolkodás mozgás”. A Certifikált Mérések Nemzeti Intézete (NÚCEM) szakdolgozói megállapították, hogy a szlovákiai iskolák diákjainak az eredményei a matematikai, olvasási, természet-tudományi műveltség tekintetében elmaradnak az OECD országok diákjai által elért eredményektől. Az olvasottság, az értő olvasás színvonalának csökkenése azonban korántsem szlovákiai specifikum. Ez a tendencia más országokban is egyre erősebben érezhető. Ezzel a jelenséggel kapcsolatban legújabb napjaink „tömegtünetéről”, a bibliofóbiáról vagy éppen az úgynevezett „a-műveltség-ről” beszélhetünk, mely lényegében nem más, mint az olvasással, a könyvekkel szemben tanúsított érthetetlenül tartós nemtörődöm, könnyelmű viszony. Néhány európai ország (Belgium, Spanyolország, Franciaország, Litvánia, Magyarország, Portugália, Norvégia, Szlovénia) az olvasási kultúra színvonalának emelésére különböző terveket, programokat dolgoztak ki és léptettek életbe. Ezekhez az országokhoz csatlakozik Szlovákia is. Az Oktatásügyi Minisztérium Az ol-

vasási kultúra emelésének és folyamatos fejlesztésének nemzeti stratégiája című program keretében különböző taktikai kezdeményezéseket léptet életbe. E program kidolgozásakor abból az elképzelésből indult ki, hogy a gondolatok mozgása és a gondolkodás fejlődése minden bizonnyal szorosan kapcsolódik a test mozgásához, a test fejlődéséhez. Hiszen a sport is nemcsak mozgás, nemcsak a testet fejleszti, hanem eredményesen hozzájárul a kényelemszeretet legyőzéséhez, és ezzel párhuzamosan a kitartás, a céltudatosság, az összpontosítás fejlesztéséhez. Emellett az olvasás is megkövetel bizonyos „edzést” – rendszeret, fegyelmet és figyelmet, sőt a figyelem huzamosabb ideig tartó összpontosításának a képességét. Például már az ókori Görögországban is ismeretes és elfogadott volt az a nézet, hogy a szellemi képességek fejlesztése – amelynek fontos része az értő olvasás is – szoros kapcsolatban, sőt összhangban van a test fejlesztésével. A 2016/2017-es tanév első akciója ezen a téren a *Gondolkodás is mozgás* jelszó alatt meghirdetett az *Olvasottság, az olvasási kultúra* évének a beindítása. Ezt a sajtóságot Peter Krajňák oktatásügyi államtitkár nyitja meg szeptember elsején

a *Tátraalji félmaraton* (Podtatranský polmaraton) sporteseményen. Ezen a rendezvényen jelen lesz RNDr. Alena Erdziaková, aki az *Olvasási kultúra emelésének és folyamatos fejlesztésének nemzeti stratégiája* című program társszerzője. Az egész tanév folyamán az oktatásügyi tárca a www.nucem.sk honlapon folyamatosan gyakorlati tanácsokkal segíti a projektbe bekapcsolódott pedagógusokat, szülőket, diákokat az olvasási program eredményességének fokozása érdekében.

A MINISZTERIUM A DUÁLIS KÉPZÉS TÁMOGATÁSÁRA SZÓLÍTOTTA FEL AZ ÉRINTETTEKET

Az Oktatásügyi Minisztérium 2016. július 29-én hozta nyilvánosságra a *Duális képzés és a szakképzés – a szakmai felkészítés minőségének és attraktivitásának fokozása* című nemzeti projektjét. E tervezetet – melynek legfőbb célja a szakképzés rendszerének teljes beépítése a szlovákiai szakiskolák képzési programjába – a Szakképzés Állami Intézete (Štátny inštitút odborného vzdelávania – ŠIOV) realizálja. Peter Plavčan miniszter a projekt és a támogatására való felhívás közzétételével teljesítette a vállalkozók-munkaadók képviselőinek tett ígértét, mely szerint e feladat végrehajtásának határideje a két fél megegyezése alapján 2016. július 31-e volt. A minisztérium a szakképzést a művelődés meghatározó szegmensének tekinti, amely során a szakiskolák a diákjaikat a munkaerőpiac igényeivel összhangban készítik fel. A nemze-

ti projekt meghirdetése összhangban van a 61/2015 Z.z. számú törvénnyel, amely a szakképzésről, a munkaadók aktív részvételének és a duális képzés szerepének fokozatos növekedéséről rendelkezik. A nemzeti projekt finanszírozása bizonyos mértékben az Európai Szociális Alap anyagi eszközeiből történik. A képzési rendszerbe való beépítésének minden bizonnyal az lesz a legnagyobb hozadéka, hogy a duális képzés szerves részévé válik minden képzési és tanulmányi szak tartalmának, elmélyül és kölcsönösen megerősödik a kapcsolat a munkaadó, a középiskola és a tanuló között, létrejön a duális képzés és az implementációs folyamatok elektronizációjának egységes információs rendszere és környezete. A projekt egyik fontos feladatákként értelmezzük a szakképzés minőségének és attraktivitásának fokozását, vala-

mint a pedagógusok, instruktorok és a szakoktatók felkészítését. E feladatok teljesítését hatékonyan segíti a szoros együttműködés a felsőbb közigazgatási szervekkel, a munkaadókkal, a szakmai társulásokkal és szövetségekkel, az alap- és szakiskolákkal, a tanulókkal és a szülőkkel. A feladat teljesítésének irányítása és koordinálása az Szakképzés Állami Intézetének (ŠIOV) a hatáskörébe tartozik, amely ezt a tevékenységet az elkövetkező négy évben Szlovákia közel 280 középfokú szakiskolájában végzi el. Ezen igényes munka eredményeként várhatóan emelkedni fog a tanulók érdeklődése a szakképzés iránt, a munkaerőpiac igényeivel összhangban gyarapodni fog a szakemberek száma, ami végső soron csökkenteni fogja a középiskolai végzettséggel rendelkező fiatalok munkanélküliségének mutatóit.